

Kiadja: A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 6 korona, fél évre 3 korona és évi 30 K drágasági felár.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmiv. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A czompóról, mint tógazdasági mellékhalról. Dr. U. E. — A horgászsport művészetéről. Czainsky János. — Régebbi jogesetek. (Folytatás.) — Társulatok. Egyesületek. — Irodalom. Könyvismertetés. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. pénzügyminiszter 55.165/1921. számú körrendelete az új kincstári halászejgy-úrlapok forgalomba bocsátása tárgyában. *)

Az 1920. évi XXIV. t.-cz. 2. §-ával felemelt illetéktételeknek megfelelő, 5 és 20 koronás új kincstári halászejgy-úrlapok bocsátatnak forgalomba. Az 5 és 20 koronás új kiállítású kincstári halászejgy-úrlapok a „Pénzügyi Közlöny“ 1917. évi 4. számában közzétett 1917. évi 14.148. számú körrendeletben ismertetett 1, illetőleg 4 koronás halászejgy-úrlapoktól csak az első oldalon lévő szöveg és a bélyegek színében, valamint az 1920. évi XXIV. t.-cz. folytán az értékelésben térnek el. Az 1 koronás régi halászejgy-úrlap helyett rendszeresített 5 koronás halászejgy-úrlap első oldalán a szövegnek és a bélyegnek a színe sötétzöld, a 4 koronás régi halászejgy-úrlap helyett rendszeresített 20 koronásé pedig sötétbarna. Mindaddig azonban, míg a készlet tart, elsősorban az 1920. évi 79.200. számú pénzügyminiszteri rendelet 3. §-a szerint felülbélyegzett régi úrlapok használandók fel.

Budapest, 1921. április hó 26.

A miniszter rendeletéből Csekő s. k., miniszteri tanácsos.

A czompóról, mint tógazdasági mellékhalról.

A czompó vagy cigányhal (*Tinca vulgaris*) nálunk is eléggé kedvelt halfaj, de távolról sem oly mértékben, mint pl. Németországban, hol az ú. n. „Portions-Schleie“ magasabb áron szokott elkelní a halpiacszokon, mint a ponty s ezért természetesen arra törekednek a tógazdák, hogy minél nagyobb sikerrel tenyészessék, hiszen a természetes vizekből előkerülő mennyiség nem fedezi a piaci keresletet. Tenyésztése nem is jár nehézséggel, a hal nem kényes természetű, még a pontynál is szívósabb, csak az a baj, hogy a pontyhoz képest kicsiny marad. Az egykilónál nagyobb czompó ritkaságszámba megy, míg a ponty tudvalevőleg még 30

kilogramm súlyt is elérhet. A ponty kedvező körülmények között nálunk egy év alatt is megnőhet egy kilogrammon felüli súlyra.

Természetes, hogy a növekedési képesség hiánya gazdasági szempontból oly nagy hátránya a czompónak, hogy ennek a körülménynek döntő fontossága van, ha azt akarjuk megítélni, vajjon érdemes-e a czompót tenyészteni. Külön semmiesetre sem érdemes, mert a tóterületet a pontyhoz képest rosszul használná ki és a tenyésztő ráfizetne. Mellékalként pontyos tógazdaságban való tartásának rentabilitása pedig attól függ, hogy ugyanazon, vagy más táplálékon él-e, mint a ponty? Itt kapcsolódik bele ez a gazdasági kérdés a tudományos halászati biológiába, melynek itt a gazdaságosság érdekében két kérdéssel kell foglalkoznia: 1. Lehet-e tenyésztési kísérletekkel olyan czompófaj-nemesítést végezni, hogy ennek a halfajnak növekedőképességét fokozzuk? 2. A czompó, mint haltáplálék-fogyasztó versenytársa-e a pontynak, vagy pedig más, olyan természetes táplálékon él-e, melyet a ponty amúgy sem értékesít, a mely tehát czompó nélkül kihasználatlanul marad a tóban. Az első kérdés eldöntése csak kísérleti tógazdaságban végezhető, a leggondosabb, hosszú évekig tartó tenyészanyagkiválogatással. A második kérdés gyomortartalomvizsgálatokkal dönthető el.

Wielenbachban, a bajor kísérleti telepen foglalkoznak ezekkel a kérdésekkel. *) Az elsővel ugyan kevésbé, mert előre is bizonyos, hogy a czompó csekélyebb növekedése annyira jellegzetes faji tulajdonság, hogy valami lényeges eredmény elérése, teszem fel pl. a ponty növekedőképességének megközelítése, eleve is kizártnak tekinthető, miért is a wielenbachiak megelégednek a a czompóval úgy, ahogy van.

Fontosnak tartják azonban, hogy az anyagot kor szerint szigorúan elkülönítve tartsák a tavakban, mert

*) L. még Halászat 1920. évf. 19—20. számát.

*) Allgem. Fischerei Zeitung. 1921. 1. sz.

a háromévesek már ívnek; ha tehát az elkülönítés nincs meg, akkor teljesen összezavarodik az egész czompó-állomány s őszre nem tudjuk, hogy mit fogunk lehalászni.

Fődolog tehát mindenesetre az, hogy kétéves üzemet kell berendezni s a czompónak legalább is oly gyorsnövésű anyagnak kell lennie, hogy kétéves üzemben piaczi anyaggá fejlődjék. Ez természetesen könnyen elérhető. Wielenbachban 185—63·5 gr. között, közepesen 130 grammosak, illetőleg 115 grammosak voltak a kétnyaras czompók, míg a legnehezebb példányokat — ugyancsak kétnyarasakat — fél font ($\frac{1}{4}$ kg.) súlyúaknak találták 1918-ban.

A mi a táplálékot illeti, az eddigi vizsgálatok azt bizonyítják, hogy a czompó nagyobb példányai konkurrencsei a pontynak, az aprók azonban kevésbé, mert ezek a plankton s olyan apró szervezeteket fogyasztanak, melyeket a ponty megvet. Nekem eddigi tapasztalataim, valamint a külföldi irodalomnak a halak táplálkozására vonatkozó adatai alapján meggyőződésem, hogy minden a helyi viszonyoktól, a népesítés mérvétől stb. is függ. Az egész kis halivadék mindig más táplálékon él, mint a fejlettebb, bármilyen faj legyen is. A czompó pedig, bizony saját tapasztalatom szerint is, konkurrencse a pontynak, még pedig a kis czompó a kis pontynak, a nagy a nagyknak. A wielenbachi eredmények azt kétségtelenül igazolják, hogy a czompónak három- és többnyarassá való felnevelése a tavakban a *ponty rovására megy*. Ezt ideje volt már tudományos bizottsággal megállapítani, mert olyan véleményekre is akadt az ember, hogy a pontyos tavakban a ponty mellett nevelt czompó tiszta nyereség! Nálunk, hol a czompó nem annyira kedvelt piaczi árú mint Németországban, úgy hiszem egyáltalán nem érdemes ezt a nagyra nem növő versenytársat a ponty mellett nevelni, legfeljebb talán egészen jelentéktelen mennyiségben.

Dr. U. E.

A horgászspport művészetéből.

A Budapesti Horgász-Egyesület helyiségében szabadelőadásépp tartotta 1921 március 3-án

Czainskij János mérnök.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Egyesületünk nagyérdemű vezetőségétől azt a megtisztelő megbízást vettem, hogy egy rövid szabadelőadás keretében a horgászspportról mindazt mondjam el Önöknek, a mi ennek a sportnak lényegébe tartozik.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a horgászspport terén gyűjtött tapasztalataimat Önökkel közöljem, hiszen közel 20 év óta szenvedélyem a horgászás; már mint zsenge fiatal gyerkőc is horgásztam a Rajnában és mellékvizeiben lazacra! Később az Elbában, majd pedig 8—10 év óta itt Budapesten és környékén a Dunán üzöm a horgászás nemes mesterségét és iparkodom ismerőseim és jóbarátaim, valamint a magam konyháját halakkal ellátni.

Hogy ez utóbbi mennyiben sikerül nekem, arról legjobban illenék természetben beszámolni: magam is legszívesebben tálaltatnék Önök elé néhány szép fogast, süllőt vagy lazacot, azonban ne vegyék rossz néven ha őszinte vagyok: a mostani nehéz időkben a prédát mindenki saját konyháján fogyasztja el, így tehát engedjék meg, hogy gyakorlati mellékletek nélkül beszéljek csak a sporthorgászatról.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Aminthogy a bársonykabát, Wagner-sapka és a festékláda még nem elég ahhoz, hogy valaki festőművész legyen, így a legsebbe összerakható bambusz horognyél a megfelelő felszereléssel együtt sem elég ahhoz, hogy valaki a horgászás mesterségét eredményesen tudja üzni.

Mert a horgászás nem oly egyszerű valami, a mit máról-holnapra el lehet sajátítani. Nem elég egyszerűen a partra állni, a horgot a csalival vízbe vetni és várni, hogy azt a hal elkapja. Koczahorgászok azok, a kik hosszú órák és félnapokon át lesik a halat és szerencséről beszélnek, ha véletlenül egy $\frac{1}{2}$ —1 kilós példányt sikerül fogniok.

A gyakorlott és tapasztalt horgász művészi technikával dolgozik, mely azonnal elárulja a mestert: szinte megbabonázza a halat és azt a csali után való kapásra izgatja, ösztönzi a horog helyes kezelésével. Módszere a halfajták szerint más és más.

Correggio, a midőn egy földije azt kérdezte tőle, hogy milyen mesterséget üz, szerényen azt válaszolta: „En is piktor vagyok“. Ha valaki azt kérdi Önöktől, hogy: „Tud-e bálni a horoggal?“ Legjobb, ha szerényen azt válaszolják: „En is szoktam horgászni.“ Mert: „a horgászás művészet és nagyon kevesen vannak, a kik mestereknek nevezhetik magukat.“

Mint a sportnak majdnem minden ágában, a horgászásban is az angolok vezetnek. Angliának egy pontja sincs távolabb a tengertől 30 km.-nél s így a brit tengerparti öblök, azonkívül számos és halban gazdag folyó és rohanó hegyi patak bőséges alkalmat nyújtanak a nemes sportszenvedély kielégítésére. S ezeket az alkalmakat az angol sporthorgászok alaposan ki is használják, művészi tökéletességig fejlesztvén az angol sporthorgászatot

Budapest és környéke. Ha verőfényes tavaszi vagy nyári napon Budapesten, a város belterületén kívül; a Duna mentén sétálunk, lépten-nyomon szinte belebotlunk a horgászokba, kik belemártva horgaikat a vízbe, türelmesen lesik azt a pillanatot, melyben a várva-várt ponty vagy süllő bekapja azt.

Ezek a horgászok rendesen semmit sem fognak és azzal nyugtatják meg egymást, hogy „nincs hal“, vagy „a kirándulók elzavarják a halakat“.

Tényleg azonban halvány fogalmuk sincs a horgászás technikájáról és így nem is képesek a helyszínen gyakran igen kedvező körülményeket a fogásra kihasználni.

A főváros közvetlen közelében és magában a fővárosban a Margitszigeten, valamint úgy a délre, mint az északra fekvő partokon bőséges alkalom kínálkozik az eredményes horgászásra. Éppenséggel nem szükséges a távolabbi Szentendre, Vác vagy Paks felé eső partvidékre kiutazni csupán azért, mert azt véljük, hogy ott több szerencsénk lesz.

A ki a horgászáshoz nem ért, az sem itt, sem ott nem fog halat; ellenben az, a ki tapasztalt, gyakorlott horgász, a legkedvezőtlenebb viszonyok és körülmények közt is ki fogja eszelni a módját, hogy a préda horogjára kerüljön.

A jó horgász nem veszi különös szerencsétlenségnek, ha egy nagy 4—5 kilós csuka horgát elszakítva, elillan; nem telik bele 24 óra és a kópé már birtokában van, mert tudja, hogy hogyan kell a ravaszságán túltenni.

Az időszak. Arra a kérdésre, hogy melyik a legkedvezőbb időszak a horgászásra, azt lehet válaszolni, hogy az attól függ, hogy mire akarunk horgászni. Márczius hó kezdetétől egészen november hó végéig majdnem minden

nap lehet jó eredménnyel horgászni, ha a telep és a víz viszonyait kellőképpen fel tudjuk ismerni és az egyes halfajok kapási készségét ki tudjuk használni.

Az eredmény mindig a horgásztól függ: a mester minden egyes esetben tudni fogja, hogy hol, mivel és hogyan kell aznap horgászni. A laikus megelégszik azzal, hogy neki vagy kedvez a szerencse, vagy nem és egész tevékenysége abban merül ki, hogy „jó hely“-eket kutató.

A mester a csali mikénti kezelésével izgatja és ingerli a prédát a kapásra; játszik áldozatával, mint a macska az egérrel és ott rántja ki a vízből, a hol a körülmények kedvezőek: egyszóval teljesen uralkodik a helyzeten.

A jó horgász olyan, mint a kikapós, kaczer asszony, a ki mindenkivel kikezd s így több férfit hódít meg és tesz bolonddá, mint a tartózkodás erényét űző — aggszúz.

Aszerint, hogy a víz apad, vagy árad, a partmenti és vízszintéri viszonyok és körülmények is váltakoznak és a jó horgásznak azonnal mérlegelni kell, hogy közvetlenül a part mellett, vagy attól távolabb vesse-e be a horgát, tudnia kell, hogy az adott esetben a hal hol tartózkodik, a sekélyebb, vagy mélyebb vízben-e?

Legfontosabb, szerény nézetem szerint, a part és a fenék helyes értékelése.

A part és a fenék. A síma egyenletes partot a hal nem kedveli; ott, hol a vízben akadályok vannak, pl. fatörzsek, valami elmerült ladik, a víz által kimosott partrészek, vagyis olyan helyen, hol a hal elbújhat, már nagyobb az esély, hogy prédát találunk. Ha a part alá van mosva és bokros, ha az ágak belógnak a vízbe és különösen akkor, ha a fenék kavicsos, biztosra vehetjük, hogy a halak annak mentén tartózkodnak.

Mihelyest a parton zaj van, pl. erős lépés, csónakok vontatása, hangos beszéd stb. hallatszik, a hal menekül a parttól.

A laikus gyakran oly zajosan s ügyetlenül és oly feltűnően fog hozzá a horgászáshoz a parton, hogy egyszerűen elűzi azokat a halakat, melyeket meg lehetne fogni.

A csali és alkalmazása. Csali gyanánt használhatunk: gilisztákat és hernyókat, különböző legyeket, kisebb rovarokat, kenyér- és tésztagombócokat, élő és kimúlt halakat s mesterségesen készített műlegyeket és műhalakat. (Spinner.)

Gilisztákat és hernyókat kora tavasszal, legyeket egész éven át, de különösen október havában, rovarokat az egész éven át, kenyér- és tésztagombócokat május hó 15-től szeptember hó 15-ig használunk.

A hal olyan, mint az elkényeztetett gyermek, a ki, mert mindig kalácsot kap, örül, ha egyszer fekete kenyeret lát és szinte mohón kap utána.

Az ivási idő a süllőnél és csukánál tavasz kezdetén, a pontynál s a többi különböző fajtájú fehér hálnál május havában van.

Mikor lehet az egyes halfajokra a legeredményesebben horgászni? A süllőt és csukát élő, döglött hallal, vagy műhallal fogjuk. Az ivást követő 8—10 napon át igen kapnak a horog után. Augusztus végén és szeptember elején, ha az időjárás nem túlmeleg, eredményesen horgászhatunk e halfajokra. Egyébként egyes példányokat egész éven át lehet fogni, csukát decemberig is.

Pontyra kis horoggal kell horgászni, hernyóval vagy tésztagombócczal. Legalkalmasabb a 6-os nagyságú horog. A nagyobb számú horgot a ponty nem kapja be. Május közepétől szeptember végéig jó eredménnyel horgászhatjuk.

A többi *fehérhalra* márczius hó kezdetétől szeptember végéig horgászunk, legcélszerűbben gilisztákkal. Egyes esetekben célszerű a halakat, különösen a pontyokat, több napon át etetni, hogy a csalihoz hozzászokjanak.

Felszerelés. A horgász felszerelése: a horognyél, a zsinór, a dob (orsó, zsinórfelcsavaró kerék), a pedző (úszó) és a horog. Mindez, valamint a csali és egy kis háló, melybe a fogott halakat tesszük, egy közepes nagyságú hátizsákba kényelmesen elhelyezhető. A felszerelési cikkeknek nem kell mindig a legfinomabb minőségűeknek és legdrágábbaknak lenni. A legjobbak az összerakható 3 $\frac{1}{2}$ méter hosszú bambusznyelek. A zsinór akkor jó, ha már gyakran használt. A selyemzsinór mindig jobb, mint a czer nazsinór; minél vékonyabb és finomabb, annál jobban megfelel. A zsinórdob könnyű és egyszerűen kezelhető legyen, míg a pedző — úszó — leginkább megfelelő, ha könnyű és hosszúságú. A horog pedig kemény aczélból való és tűhegyes legyen.

Eredmények. Horoggal igen nagy halakat lehet fogni. Valóban ritka példányt ezideig még nem sikerült ugyan partra hoznom, de azért zsákmányomba 12—15 kilogrammos példányok többször kerültek. Legnagyobb eredményeim a következők voltak:

1906 december 18-án a Rajnában 16 kg.-os lazacot fogtam;

1907 december 15-én a Rajnában egy délután 66 kg. lazacot fogtam, melyek 5 $\frac{1}{2}$ —14 kilogrammosak voltak.

Budapesten 1916-ban, az Újpesti-híd fölött, egy 15 $\frac{1}{2}$ kilogrammos csukát, 1920 szeptemberben az óbudai hajógyár környékén egy 9 $\frac{3}{4}$ kilogrammos süllőt fogtam.

A legnagyobb ponty, a mely eddig horgomra került, 9 $\frac{1}{2}$ kg. volt.

A Rajnán egy nap 108 kg. fehérhalat fogtam élő cserebogarakkal.

A Margitsziget északi sarkán, 1920-ban egy verőfényes meleg áprilisi napon, 82 kg. fehérhalat fogtam, $\frac{1}{4}$ —5 kg. nagyságban, műhallal. (Spinner.)

Összegezés. A horgászás olyan sport, melyet hosszú éveken át kell gyakorolni, hogy abban mesterekké képezük ki magunkat.

Az eredmény elsősorban is magának a horgásznak az egyéni ügyességétől és rátermettségétől függ. Ha a horgász ismeri a halak természetét, ismeri a légköri és vízváltások hatását, tisztában van a terepviszonyokkal és ura a technikának, akkor többé-kevésbé biztos lehet abban, hogy soha nem tér haza a horgászásból üres tarisznyával.

Régebbi jogesetek.*) (Folytatás.)

LXVIII.

Halfogásra alkalmas hálónak a vízben való kivetése a halászás tényálladékát kimerítvén, az, a ki a bár más tulajdonában lévő és más által kivetett háló mellé áll, hogy abból a belekerülő halakat kifogja, nem a halászás kísérletét követi el, hanem a halászás cselekményét.

„Alispán úrnak azt a másodfokú ítéletét, melylyel az elsőfokú ítéletet helybenhagyva, V. F. m . . . i lakost ismételtelen elkövetett halászati kihágásért az 1888. évi XIX. t.-cz. 62. §-ának b) pontja alapján behajthatatlanság esetén 15 napi elzárással helyettesítendő 300 korona pénzbüntetésre ítélte, marasztalt fél felebbezése folytán

*) L. „Halászat“ 1920. év november 15-i számát.

felülbírálat alá vettem s annak eredményéhez képest azt helybenhagyom.

Indokok: Nevezett 1905. évi június hó 10-én a kora hajnali órákban a Balatonba bocsátott eresztőhálónál találtatott és bár azt, hogy a hálót ő bocsátotta be, tagadta, de azt, hogy a háló bennlétéről tudomása volt és azt azzal a célzattal kereste fel, hogy a benne megfogódott halat abból kiszedje, maga is beismerte.

Tekintettel arra, hogy a dolog természeténél fogva a halászati kihágás tényálladékát a halászati eszköznek alkalmazása, illetve a halászás képezi, az a körülmény, hogy a halfogóeszköz nem az azt alkalmazónak tulajdona, a tilos halászás tényálladékát meg nem változtatja, sem abban az esetben, ha a hálót ő alkalmazza, sem pedig abban az esetben, ha a más által alkalmazott hálóból a halat kifogni akarja, mert ez utóbbi esetben éppen úgy, mint a halfogás más neménél, nem is szükséges, hogy a halászás eredménynyel járjon, hanem elegendő, ha a halászás ténye, vagyis a halfogás kísérlete bebizonyul, nevezett marasztalt felebbezésében említett kísérlet tehát már a halászás tényét képezi s így kihágásként büntetendő." (95.455/1906. F. M. sz.)

LXIX.

Ha a felsőbbfokú hatóság a halászati kihágásban marasztaltakat nem tény-, hanem csak jogkérdésben menti fel, a felmerült költségek viselése iránt az elsőfokú hatóság által új határozat hozandó.

„B. vármegye alispánjának, K. K. és társai halászati kihágása ügyében f. é. június hó 25-én 22.000. sz. a. kelt felterjesztésében felvetett kérdésre az alábbiakról értesítem alispán urat: K. K. és társai panaszoltak a f. é. május hó 11-én 83.000. sz. a. kelt ítélettel a halászati kihágás vádja alól felmentetvén, az alsóbbfokú ítéletekkel terhükre megállapított 97 K 41 fillér eljárási költség viselése alól is felmentettek, mivel azonban a feljelentésben foglaltak nem voltak egészen alaptalanok, amennyiben panaszoltak nem a tény-, de jogkérdésben mentettek fel, panaszlók a költségekben egyszerűen elmarasztalhatók nem voltak.

Ennek következtében az eljárás elsőfokú hatóság által hozott határozat lesz hozandó, melyben megállapítandó lesz az, hogy a költségek kinek (kiknek) terhére esnek.

Miután azonban az alsóbbfokú hatóság a bírói ítélezés érdemi részében a felsőbbfokú hatóságtól függetlenül jár el, a dolog természeténél fogva nem adhatok utasítást arra, hogy a költségek viselésében ki (kik) és mily összegben marasztalandók; tájékozással megjegyzem, hogy az eljárási költségek a 38 567/880. sz. a. kiadott általános rendelet 93–94. §-ban *) foglaltak alapján állapítandók meg, azon esetekre pedig, melyekre különleges szabályok vagy közigazgatási gyakorlat nem léteznek, az 1874. évi ápr. hó 4-én 7626. sz. a. kiadott igazságügyminiszteri rendelet (I. Rendeleték Tára 1874. évfolyam 117. oldal) alkalmazandók." (62.305/906. F. M. sz.)

LXX.

Halászati kihágási ügyben hozott ítéletben részletesen fel nem számított kártérítési összeg meg nem állapítható.

„L. vármegye alispánjának. Alispán úrnak f. hó 7-én 7000/905. sz. a. hozott és a f. évi márcz. hó 28-án 1000. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett azt a másod-

*) Ma már a 65.000/1909. B. M. sz. rendelet 210–216. §-ai mértékadóak. Szerk.

fokú ítéletét, melylyel a r—i járás főszolgabírájának elsőfokú ítéletét indokainál fogva helybenhagyva, B. B., L. L. és V. L. fonógyári munkásokat dinamittal üzőtt halászásért az 1888. évi XIX. t.-c. 62. §-ának a) pontja alapján — behajthatlanság esetén öt napi elzárással helyettesítendő — 100 korona pénzbüntetésre ítélte és fejenként 8 korona kártérítési és egyetemlegesen 40 K tanudíj megtérítésében elmarasztalta, L. L. és V. L. felebbezése folytán felülbírálat alá vevén, annak eredményéhez képest B. B.-t illető meg nem felebbezett részében érintetlenül hagyva, L. L. és V. L.-t illető részében megváltoztatom és az illetőket 65. § a) pontja alapján behajthatlanság esetén 3 napi elzárással helyettesítendő hatvan korona pénzbüntetésre, végül a 63. § b) pontja alapján behajthatlanság esetén 2 napi elzárással helyettesítendő 40 korona pénzbüntetésre ítélem, a megállapított kártérítési és tanúzási költségeket pedig törölöm.

Indokok. Az elsőfokú tárgyalás során nem lett bebizonyítva az a vád, hogy a dinamitot marasztaltak dobták volna a Vágba, miért is az ítéletet minősítő részében megváltoztatni és az elkövetett kihágáshoz képest az idézett határozmányokra alapítani kellett. A kártérítési összeg ellenben, miután az okozott kár részletesen felszámítva nem lett, megállapítható nem volt annál kevésbé, mert a marasztaltak által kifogott hal a panaszos erdőkincstár képviselőjének amúgyis kiadatott;*) úgyszintén nem volt megállapítható a tanudíj sem, mert a halászati kihágások megakadályozására hivatott rend é szet-közégek tanúzási díja, a kihágás eljárás során a követett gyakorlat szerint igényt nem tarthatnak, tényleges költségek pedig az illetők részéről sem fel nem számítottak, sem fel nem merültek." (38,231/1906. F. M. sz.)

LXXI.

Zárt vízben az éjjeli halászat még akkor sem kihágás, ha az éjjeli halászat magánjogi szerződés alapján tiltva van.

„Nevezett — mint a halászati jog albérlője — az elsőfokú ítélet indokolása szerint az idézett halászati törvény 13. §-a értelmében zárt víznek minősítendő vízben halászott, a halászati törvény végrehajtása tárgyában 1887. évi február 9-én 5000. sz. a. kiadott végrehajtási rendelet 39. §-a értelmében pedig még azok a halfajok is, melyek a törvény 18. §-ában felsorolva vannak, zárt vizekből, a tilalmi időszakra való tekintet nélkül, bármikor (tehát éjjel is) kifoghatók, következésképp nevezett azáltal, hogy K. r. t. város tulajdonát képező ú. n. f.-i zárt vízben folyó évi május 3-áról 4-ére virradó éjjel pontyra halászott, kihágást annak daczára sem követett el, hogy a tulajdonos város és a főhalászbérlő között szerződés értelmében a törvényben meghatározott tilalmi idő a szóbanforgó zárt vízre is kiterjesztett." (62,181/906. F. M. sz.)

LXXII.

Ha a halászgazda és munkásai együtt halásznak, más területén való halászásért csak a gazda büntethető.

„Megállapítást nyert, hogy panaszoltak más területen és éjjel halásztak; mivel azonban T. T., P. P. és Z. Z. A. A. alkalmazottjai és az ő vezetése alatt halásztak, a kihágásért csak az utóbbi volt felelősségre vonható." (62.738/906. F. M. sz.) (Folyt. köv.)

*) Az okozott kár azonban esetleg nemcsak a kifogott hal értéke; ha pl. ivó anyahalat vagy ivadékot fog ki az orvhalász, a következő évek termését, hasznát is tönkreteszi. Szerk.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Pótlás. Az Orsz. Halászati Egyesület közgyűlésének a Halászat április 15-i számában közölt jegyzőkönyvéből nyomdakezelés folytán a Halászat lapkiadási alap számadása kimaradt. Ezt a hiányt pótoljuk tehát most s így a jegyzőkönyv 4. pontja alatt a „Halrajzi alap” számadása után következik:

Halászat lapkiadási alap.

Bevétel:

1. Adományok	22,821.— K
2. Kamatok	86.86 ”
Összesen	22,907.86 K

Kiadás:

1. Halászat szerkesztőségéhez az előállítási költségek részbeni fedezésére	9,000.— K
2. Halászat papirosáért	9,500.— ”
3. Vagyonkezelési költségek	19.86 ”
4. Maradvány mint egyenleg	4,388.— ”
Összesen	22,907.86 K

Titkárság.

KÖNYVISMERTETÉS.

Kádár Lajos: A méh és lakása. Kádár Lajos orsz. méhészegyesületi titkár szerkesztésében és kiadásában „Méhész Könyvtár” címmel egy 15 kötetes sorozat jelenik meg, melynek első kötete: „A méh és lakása” most hagyta el a sajtót. A kilencz nyomtatott ívre terjedő, ízlésesen kiállított és sok ábrával díszített mű ára 55 korona. Megjelent a „Pátria” irodalmi és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Üllői-út 25. kiadásában. Kapható minden könyvkereskedésben.

A méhészkedés ma egyike a legfelkapottabb foglalkozásnak. Tógazdaságokban néhány kaptár elhelyezésére mindig akad alkalmas terület. Jól jövedelmező mellékfoglalkozáshoz juthatnak az ott dolgozók tehát, csak az a fontos, hogy a méhek kezeléséhez szükséges előismereteket szerezzék meg. Kádár Lajos műve könnyen megérthető nyelvezettel írva, tartalmazza mindazt, a mit a méhészkedés okszerű folytatásához tudni szükséges.

VEGYESEK.

A balatoni horgászat és a hadifogolymentés. Mult évi június 15-i számunkban közöltük e cím alatt, hogy a „Balaton Halászati R.-T.” a Balatonon engedélyezendő horgászatból befolyó jövedelmet felajánlotta a hadifogolymentő mozgalom czéljaira. A m. kir. honvédelmi minisztérium 36. osztályában nyilvántartott adatok szerint befolyt e czímen:

1. Horgászengedélyekért	24,200.— K
2. Sporthorgászoktól a kifogott halakért való megtérítés fejében	1,002.— ”
Összesen	25,202.— K

Mindenesetre szép eredmény — a horgászjegyekért fizetett összeg. Annál csekélyebb azonban a fogott halak megtérítése. Tudvalevőleg a nemes hal kilogrammjáért 20 K-t, a keszegféle halak kilogrammjáért 10 K-t kellett fizetni.

A teljesség kedvéért közöljük a sporthorgászok részéről e czímen történt befizetéseket:

1920. július 4-én Kesserű István 20 K, 14-én Könyvesi Dezső 20 K, 17-én Dr. König Tivadar 100 K, 17-én Dietz Gusztáv 30 K, 28-án Ballaghy Dezső 42 K, 30-án Palugyay Antal 200 K.

1920. augusztus 2-án Csörgey Titusz 60 K, 6-án Fábrián István 30 K, 12-én Csörgey Titusz 40 K, 18-án Szentmihályi István 30 K, 19-én Névtelen adakozó 20 K, 26-án Szentmihályi István 20 K.

1920. szept. 7-én Névtelen adakozó 30 K, 14-én Zöld Károly 50 K, 15-én Wirthl Jenő 40 K, 18-án Varga Viktor 65 K.

1920. szeptember 25-én Sárosi János tanár 50 K, 27-én Nagy Imre 115 K.

1920. október 8-án Uhlyg Károly alezr. 20 K.

1920. november 16-án Aszódy Tamás 20 K. Összesen 1002 K.

Tehát mindössze 18; pedig a horgászjegyekért kifizetett összeg után ítélve, számuk legalább 250-re becsülhető. Hát a többi 232 egyetlen halat se fogott?!

Tévedés. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye folyó évi 19. számában egy egyébként igen érdekes cikket közöl Lósy Schmidt Ede tollából: „A magyar technikai folyóiratirodalom

1920-ban”. A cikk azonban az 1920-ban meg nem jelent folyóiratok között felsorolja a „Halászati Közlöny”-t is. Hát abban ugyan igaza van, hogy ilyen című halászati folyóirat a mult évben nem jelent meg, de mégis azt hisszük, hogy a cikkíró valami tévedésben van a dologról illetőleg. „Halászati Közlöny” című folyóiratunk ugyanis egyáltalán nem volt, az tehát a mult évben sem jelenhetett meg; „Halászat” című folyóiratunk azonban, amely 1919-ben a proletárdiktatura alatt szünetelt, a mult évben, ha szűkebbre fogott keretekben is, de már ismét rendszeresen megjelent a földművelésügyi minisztérium kiadásában.

A „nemzetközi” Duna. A dunai halászok között most állítólag egy újabb jelszó kapott lábra, nevezetesen: hogy a Duna „nemzetközi”, ennél fogva szabad rajta a halászat, nincs tilalom! Remélni akarjuk, hogy a hír túloz, legfeljebb egyes halászokról lehet szó, olyanokról, akik mindig szerettek a zavarosban halászni!

Mert megengedjük, hogy a Duna „nemzetközi”. De úgylátszik, ezt a szót egyesek még mindig a közelmúlt értelmezése szerint fogják fel, a mikor az olyan a törvényen kívüli állapotfélélt jelzett. Hát ettől óvakodnunk kell. A forgalom lehet a Dunán nemzetközi, de az a halászati jogosultságot, mint *magántulajdont*, egyáltalán nem érinti. Halászati törvényünk teljes érvényében fennáll a Dunán is.

Igaz, hogy a Duna egyes szakaszain, az idegen megszállás következtében, nagyon nehéz helyzetbe jutottak a halászatot gyakorlók, miután a szemben lévő parton nem nagy a hajlandóság az eddigi törvényes rend fenntartására. E viszonyokkal szemben a földművelésügyi kormány, tudomásunk szerint, a legméltányosabb megértést tanúsítja s az illetékes tényezők, elsősorban a halászati jogok tulajdonosainak közbenjöttével, tőle lehetetlenül igyekeznek a magyar parton halászok hátrányos helyzetén könnyíteni.

Éppen azért óvakodjék mindenki az „egyéni akciók”-tól, mert annak aztán igen szomorú következményei lehetnek az egyénre nézve is!

Repülőgép a halászat szolgálatában. A brit gyarmatokon a tengeri halásznál legújabbban a repülőgépet is használják. Megfigyelték azt már régóta, hogy napfényes időben a tenger csendes helyein halseregek tartózkodnak, mintegy sűtkérezve s olyan lomha nyugalomban, hogy a halászó gőzösök könnyen rajtuk üthetnek. Csakhogy ezeket a halseregeket előzőleg észre kell venni! Erre szolgál a repülőgép. Minden halászhajóhoz tartozik egy kis aeroplán, a mely felette keringve figyeli a tengert; a mint aztán valahol a víz színén játszódó halsereget vesz észre, zászlójelzéssel figyelmezteti a halászó hajót s megadja a helyet is pontosan. A halászó hajó tehát kellően felkészülve jut a halcsapat közelébe s bekeríteti, mielőtt menekülhetne.

A mint a közlésből kivehető, ugyanarról van szó, a mit Herman Ottó a Balaton „látott hal”-áról írt; ott a gardasereget figyelte meg a „hegyenjáró” s adta meg a hozzátartozó halászbokornak a jelt. (A Magyar Halászat Könyve. I. 432. l.)

Hallanak-e a halak? Az irodalomban régóta újra és újra fölmerül ez a kérdés, mely még ma sincsen véglegesen eldöntve. Bár a halak hallószervének anatómiai vizsgálata szerint nem kétséges az, hogy olyan berendezésük, mely a magasabbrendű gerinczeselek fülét a hangingerek fölvételére alkalmassá teszi, nincsen, úgylátszik, hogy bizonyos hangingerekre mégis reagálhatnak. Maurer H. tanár a következőket közli erre vonatkozólag az Allgemeine Fischerei Zeitung mult évi 15. számában (185. l.): Téglyalakú üvegekádnak a két kisebbik falára belül erősítsünk két pléh-elektrodát, ezeket kössük össze valamely egyenáramú áramforrással, úgy, hogy az elektromosság az üvegdába öntött vízben az edény hosszában végigáramoljon. Ha most az edénybe élő halat teszünk s a kezdetben gyenge egyenáramot állandóan erősítjük (pl. úgy, hogy az áramkörbe folyadékellenállást sorbakapcsolunk s ennek ellenállását fokozatosan csökkentjük, miáltal a hal tartó vizén átfolyó áram erőssége fokozatosan nő), akkor a hal mindinkább kerülni fogja az olyan helyzeteket, melyek mellett testének hossz tengelye szöget képez az edény hosszirányával és így az áram irányával is. Bizonyos áramerősségnél határozottan az edény hosszirányába áll a hal. Az áram további fokozása esetén e helyzetéből elkabultan a fenékre süllyed. Ezután az áramot fokozatosan csökkenteni lehet egészen annak teljes kikapcsolásáig anélkül, hogy a hal kabultságából felébredne. Maurer ezt a kísérletet sok évvel ezelőtt a strassburgi egyetem fizikai intézetében kipróbálta aranyhállal. Az alélt halnak a kísérlet után való felébresztésére a legegyszerűbb mód az volt, hogy a „neven szólította”. A hal Fritz névre hallgatott, a mikor a kísérletező ezt a nevet kimondta, felébredt és újra úszkálni kezdett az edényben. „Semmi kétség — mondja Maurer —, hogy a hal ugyanazon módszer alkalmazására, mely a narkotizált emberek felébresztésére is be szokott válni (t. i. az illető nevének szólítása), azonnal és biztosan reagált”. Megjegyzi még Maurer, hogy gondosan ügyelt arra, hogy az edény semmiféle rázkódtatásnak kitéve ne legyen.

Dr. U. E.

A rákpestisről érdekes megfigyelést tett *Willer A. dr.*, Kelet-porosország halászati felügyelője. A mint egyik előadásában jelezte, tapasztalata szerint egyes vizekben a rákpestis folytatás megapadt állomány újabban ismét szépen gyarapodott. Az új állomány nyilvánvalóan immunis a rákpestissel szemben; dr. Willer ugyanis olyan vizekből származó rákok vérében, a mely vizekben évekkal ezelőtt a rákok a pestis következtében elpusztultak, de a melyekben néhány év óta újabb elhullást már nem észleltek, a rákpestis előidézőjét teljes biztossággal kimutatta; a rákokon magukon azonban a betegségnek semmiféle tünete nem volt észlelhető.

Dr. Hofer, a halak s rákok betegségének híres kutatója, annak idején azon a véleményen volt, hogy a rákokat nem lehet a veszedelmes vész ellen mentesíteni; Willer dr. megfigyelése ennek az ellenkezőjét igazolná, bár ő maga is megjegyzi, hogy az is meg lehet, hogy a kérdéses vizekben a rákpestis bacillusa elvesztette pathogenitását — betegségek okozó erejét. (A. F. Z. 1920. Nr. 21.)

Hivatalos árjegyzés. A budapesti vásárcsarnokok igazgatóságának hivatalos árjegyzése szerint az elmúlt hónapban a vásári forgalom „halban gyenge” volt s az „árak ingadoztak”. A hal-kereskedelem évada husvétal rendszerint zárul is, aztán itt a tilalom ideje, a fenti megállapítás tehát egészen természetes. *Nagyban* élő ponty 7500—10,500 K között kelt métermázsánként, élő harcsa még mindig felment 14,000 K-ra, élő csuka 5000—10,000 K, élő czompó s kárász pedig 5000—8000 K között ingadozott.

Jegelt halban alig volt forgalom.

A kicsiben való árusítás árai, április elejétől május elejéig, kilogrammonként s fillérben az alábbi kimutatásból vehetők ki:

a) Édesvízi (élő) hal:	1921. április 18.		1921. május 6.	
	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy	10000—12000	7000—12000	9000—13000	6000—12000
„ kicsiny	7000—9600		6000—9000	
Harcsa, nagy	—	10000—22000	16000—16000	11000—18000
„ kicsiny	20000—20000		14000—14000	
Csuka, nagy	12000—14000	6000—11000	12000—13000	7000—10000
„ kicsiny	10000—12000		10000—10000	

	1921. április 18.		1921. május 6.	
	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon
Fogas süllő, dunai	—	—	—	12000—18000
Kárász	5500—7000	6000—7000	6000—6000	6000—7000
Czompó	7000—8000	8000—8000	—	7000—9000
Márna	10000—10000	—	10000—10000	—
Keszeg	—	—	—	6000—6000

b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:

Ponty, nagy	7000—8400	6000—10000	8000—9000	4500—9000
„ kicsiny	7000—9600		4000—8000	
Harcsa, nagy	20000—25000	14000—24000	16000—22000	10000—18000
„ kicsiny	10000—15000		12000—16000	
Csuka, nagy	7000—9000	5000—7000	8000—10000	4000—8000
„ kicsiny	5000—7000		5000—6400	
Fogassüllő, dunai	16000—16000	—	10000—16000	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg. felül	25000—25000	—	—	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2—3 kg.-os	20000—20000	—	—	10000—20000
II. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb	16000—18000	—	—	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb	13000—14000	—	—	—
Keszeg, balatoni	2000—2000	2000—3000	2000—2000	2000—4000
Garda, balatoni	3000—3000	—	—	—
Kárász	3500—4000	4000—4000	3500—4000	3000—4000
Czompó	—	—	6000—7200	—
Márna	6500—9200	—	6000—7500	—
Keszeg	3500—5000	2000—3000	3000—3000	2000—4000
Kecsege, nagy	—	—	—	—
„ kicsiny	—	—	—	—
Apró, kevert hal	2000—2400	2000—3000	2400—2500	2000—3000

Hollandiai háló,

halászkötél, zsineg, fonál, varsa, varsapamut, horog

Készen és megrendelésre

ismét állandóan kapható:

ÁDÁM MIKSA, BUDAPEST,

IV., FERENCZ-JÓZSEF-RAKPART 6.

TELEFON: József 61—48.

ROBICSEK ÉS VIGYÁZÓ

hálókötőtelepe

SZEGED, VALÉRIA-TÉR 10. SZ.

Szállít mindenféle

halászhálót, isléget és húzókötelet

a legolcsóbb napi árban.

Halászati Egyesületi tagoknak 5% kedvezmény.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsra élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).